

Slotmanifestatie Tmt: 'Veel bereikt, maar graag meer kennis'

Na vier jaar komt er een einde aan de huidige opzet van Telen met toekomst. Woensdag 26 maart werd met een bijeenkomst het project afgesloten. Vertegenwoordigers van teelt, waterkwaliteit, overheid en gewasbeschermingsmiddelenhandel gaven hun visie op wat er met en door Tmt is bereikt. Positieve geluiden overheersten. Een aantal deelnemers betreurde het stopzetten van de regionale groepen.

Tekst: Arie Dwarswaard

Foto's: Arie Dwarswaard, Telen met toekomst

In alle mineur die er her en der in het bloembollenvak heerst is er in Wieringerwerf een positieve stemming. Woensdag 26 maart sluit Telen met toekomst de huidige periode van vier jaar af. Dat gebeurt samen met de deelnemers, zo'n zestig in totaal. Het merendeel ervan maakt de slotbijeenkomst mee, net als vertegenwoordigers van de gewasbeschermingsmiddelenhandel en begeleiders van DLV en PPO. Projectleider Stefanie de Kool verzorgt de aftrap door nog even kort de belangrijkste resultaten de revue te laten passeren. Er zijn dertig nieuwe maatregelen op de deelnemende bedrijven getest, waaronder langzaam werken

de meststoffen en beregenen op maat. En er zijn 45 duurzame maatregelen verspreid onder alle bloembollentelers, zoals alternatieven voor grondontsmetting en middelenkeuze op basis van effectiviteit en milieu. Wat haar betreft mag worden vastgesteld dat er na vier jaar sprake is een toename in kennis over en toepassing van duurzame maatregelen en dat duurzame bollenteelt een breed geaccepteerd begrip is. "U heeft daar als deelnemers aan Telen met toekomst uw steentje aan bijgedragen."

VISIES EN STELLINGEN

De organisatie mag zelf positief gestemd zijn, maar hoe kijken andere partijen rondom Telen met toekomst nu naar deze resultaten. Die vraag kregen vier personen, te weten Hans Schollaart van het ministerie van LNV, KAVB-voorzitter Sjaak Langeslag, Henk Bouwman van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en voorman Gerard Top van Agrodis. Behalve hun visie mochten zij ook elk twee stellingen poneren, waarover met de aanwezigen van gedachten kon worden gewisseld.

Hans Schollaart riep de lastige jaren negentig in herinnering, toen de bloembollensector te maken kreeg met veel kritiek op het gebruik van grote hoeveelheden gewasbeschermingsmiddelen. "Ik kan vaststellen dat u zeer voortvarend met die kritiek bent omgegaan. Er kwam een sectorplan voor het Meerjarenplan Gewasbescherming. Bij de opstelling daarvan toonde de sector zich zeer vasthoudend en deskundig. Men kwam met ideeën om problemen op te lossen. Er is sindsdien veel bereikt. Er zijn wezenlijke stappen voorwaarts gezet. En ook het nieuwe Convenant Gewasbescherming gaat goed. Doelstelling is een reductie in

2010 met 95%. In 2005 zat u al ruim op de 75%. Dat is alvast binnen."

Schollaart realiseert zich dat de komende jaren het middelenpakket onder druk zal blijven staan. "En u wilt blijven bollen telen. We zullen dus met elkaar moeten blijven zoeken naar methoden die werken. Dat zal niet gemakkelijk zijn, omdat veel voor de hand liggende maatregelen al zijn genomen. De overheid wil daarin een ondersteunende rol blijven spelen, zoals we dat ook de afgelopen vier jaar in Telen met toekomst hebben gedaan. Waar de kansen liggen kan ik vanuit Den Haag niet bepalen. U kunt dat veel beter zelf."

NEK UITGESTOKEN

Ook KAVB-voorzitter Langeslag liet zich lovend uit over de inzet van de ondernemers die hebben meegedaan in Tmt. "U heeft uw nek uitgestoken, u hebt resultaten geboekt en overgedragen en u bent goede voorbeelden geweest voor uw collega's. Daar hebben wij als KAVB heel veel waardering voor."

Langeslag refereerde aan de Sectorvisie van de KAVB, die onlangs is verschenen en merkte daarover op dat de vereniging verder kijkt dan alleen milieu. "En dat moet ook, want we opereren in een mondiale markt waar de basis kwaliteit is en de eisen van landen als de Verenigde Staten steeds strenger worden. Wat dat betreft zijn economische markteisen leidend."

Sjaak Langeslag: "We hebben inmiddels twaalf milieujarverslagen uitgebracht. Er wordt fors minder middel ingezet en de waterkwaliteit is flink vooruitgegaan. We zijn een heel eind op de goede weg, maar we zijn er nog niet."

De afgelopen jaren werd via Telen met toekomst aan partijen buiten de bollensector uitgelegd hoe ondernemers omgaan met emissiebeperking

Net als Schollaart stelde Langeslag ook vast dat de aanpak van de milieuproblemen in de bloembollensector goed is geweest. "We hebben inmiddels twaalf milieujarverslagen uitgebracht. Er wordt fors minder middel ingezet en de waterkwaliteit is flink vooruitgegaan. We zijn een heel eind op de goede weg, maar we zijn er nog niet."

Van belang voor de komende tijd is volgens Langeslag kennisoverdracht. De KAVB doet daaraan zelf veel via haar eigen website, een nieuwsbrief van het Milieuplatform, het vakblad BloembollenVisie en de KAVB-bibliotheek. Toch ziet Langeslag dat kennis niet altijd komt op de plaatsen waar het zou moeten komen. Dat geldt voor ondernemers, maar ook voor overheden.

BEDRIJFSINRICHTING

Vanuit het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft Henk Bouwman van nabij meegemaakt hoe de sector is omgegaan met het middelen- en meststoffenbeleid. Veeluldig meten heeft veel inzicht geboden in probleemstoffen, en dat kon leiden tot een gestructureerde aanpak. Met resultaat, vindt Bouwman. "De waterkwaliteit ontwikkelt zich langzaam maar geleidelijk in positieve zin. Voor meststoffen is het beeld minder positief. In het water is nog geen effect te meten van alle maatregelen en inspanningen. Dit geldt in ieder geval in ons gebied. Ten tweede constateer ik dat het vertrouwen tussen partijen is gegroeid. Er is een besef dat het milieu een gezamenlijk belang is en dat gezamenlijk optreden efficiënter en effectiever is."

KENNISBANK

Bestuurder Gerard Top van Agrodis legde de aanwezigen uit dat de aangesloten bedrijven bij Agrodis de afgelopen paar jaar hun positie ten opzichte van het middelengebruik duidelijk hebben aangepast. "We zijn in het Convenant Gewasbescherming een van de convenantpartijen, we zijn betrokken bij Telen met toekomst en we hebben ons voorgenomen om de toepassing van geïntegreerde gewasbescherming te bevorderen."

Om de leden daarin bij te staan is door Agrodis een ambitieus plan ontwikkeld in samenwerking met Wageningen UR een Kennisbank te ontwikkelen. "Ontsluiting van kennis is noodzakelijk voor onze leden om zaken te realiseren. Maar dan moet die kennis wel bij de buitendienstmensen terecht komen. Nu is die kennis nog te sterk versnipperd. Met dit project willen we de kennis over bijvoorbeeld geïntegreerde gewasbescherming nog beter via de adviseurs onder bijvoorbeeld bollentelers verspreiden. Vanuit Wageningen UR zal kennis in het systeem worden gestopt."

GEEN BEMESTING

In de forumdiscussie klonk meermalen de roep om een nieuw OVO-drieluik (onderwijs, voorlichting en onderzoek), zoals dat tot begin jaren negentig bestond en de land- en tuinbouw daadwerkelijk vooruit heeft geholpen. Een hoofdrolspeler om die kennis weer te gaan bundelen of daarin een regiefunctie te gaan vervullen stond echter niet direct op.

Tevens werd door enkele deelnemers aangegeven het jammer te vinden dat er weliswaar een vervolg komt op Telen met toekomst, maar zonder de deelnemende bedrijven. Ook werd betreurd dat er geen bemestingscomponent meer zit in de nieuwe opzet. Temeer omdat niet zozeer het middelengebruik maar vooral de bemestingsvraagstukken de komende jaren nog lastig zullen worden. Ten slotte merkte deelnemer Marcel de Goede op dat er in Telen met toekomst ook zou worden gekeken naar maatregelen die niet haalbaar zouden zijn. Hij vroeg zich af of dat ook daadwerkelijk is gebeurd, en wat er met die informatie is gedaan? Hans Schollaart deelde mee dat die informatie er is, en dat die ook terechtgekomen is op het ministerie van LNV. "De maatregelen die niet kunnen zijn bekend bij LNV. Als het nodig is wijs ik mijn collega's daar op."

.....
 'De maatregelen die niet kunnen zijn bekend bij het ministerie van LNV. Ik wijs mijn collega's daar regelmatig op'

Hollands Noorderkwartier krijgt de komende jaren met de Kaderrichtlijn Water te maken, en zal daarvoor een schoner watermilieu moeten gaan garanderen. Nieuwe maatregelen zijn noodzakelijk, denkt Bouwman, en die zijn niet zozeer te vinden in de bedrijfsvoering, maar meer in de bedrijfsinrichting. "Denk hierbij aan de inzet van zuiveringstechnieken en filters, of aan het bufferen en hergebruik van drainage-water voor de beregening van het gewas." Kennis is ook het zorgpunt van Bouwman. "Volgens mij is er behoefte aan een kennismakelaar, iemand die knelpunten herkent en die in staat is partijen met hun kennis bij elkaar te brengen. Helaas zijn de landbouwconsulenten er niet meer. De vraag is wie of welke partij die rol wel op zich kan nemen."

Resumé

Na vier jaar is de huidige opzet van Telen met toekomst afgesloten. Ter gelegenheid daarvan gaven vier vertegenwoordigers van partijen rondom het project hun visie op duurzaamheid. Kennis en de verspreiding ervan vormden de rode draad in hun bijdragen.